

DEMOKRASİ SINAVI

Türkiye demokrasisi sınırlıdır. Kimi temel özgürlükler kısıtlanmış, haklar yasaklanmış. Bizim burjuva politikacı ve sözcülerinin işlerine geldiğinde örnek diye başvurdukları, Türkiye ile özleştirdikleri Batılı kapitalist ülkelerin demokrasilerinden çok gerilerdedir Türkiye demokrasisi. Türkiye açısından gelecek için umut verici bir olumlu nokta, toplumda demokratikleşme sürecinin gelişip güçlenmesi ve bu kısıtlama, yasaklama sınırlarını aşmaya yönelmiş olmasıdır.

Bu sınırlı, bu kısıtlı, bu yasaklarla kösteklenmiş, ama toplumsal bir süreç olarak gelişen demokrasi her gün dayanıklılık sınavı vermektedir. Her gün silahlı saldırılar, cinayetlerle iç savaş oluşturma girişimleriyle tam boy açık bir faşizme doğru zorlanmaktadır. Toplum bütünüyle bir demokrasi sınavı vermektedir. Bu sınavın yükü işçi, emekçi kitlelerde; ilerici, demokratik güçlerdedir, ikinci olarak da, iktidar koltuğundaki hükümette. Yerli faşist güçler ve destekçisi emperyalizm karşısında başta işçi sınıfı olmak üzere ilerici, demokratik güçler, güçlerini gösterebilecekler, politik terazinin demokrasiden yana ağır basmasını sağlayabilecekler midir? Sorun, temelde, sınıfsal güç oranları sorunudur, işçi sınıfının başını çektiği ilerici, demokratik kitlesel güçlerin faşizmin tırmanışı karşısında direnmeleri, onu engelleyecek, durduracak etkinliği gösterebilmeleridir.

Bu açıdan, TİP'in düzenlemiş olduğu cenaze törenlerinin özel bir önemi ve anlamı vardır. Yalnızca, faşistlerin kanlı saldırısına, hunhar katliama karşı kitlesele bir karşılık verme açısından değil. Yalnızca, bu kitlesele gösteriye katılanların sayısının yüksekliğinden de değil. Bütün bunlar var ve önemli. Ama asıl önemlisi, bu büyük kitlesele gösterinin düzenliliği, disipliniydi. Solun yaptığı benzeri karma gösterilerde hemen her zaman görülmüş olan çeşitli gruplararası "slogan savaşı", her birinin kendine özgü sloganlarla diğerlerini bastırma ve yürüyüşe ve/veya mitinge hakim olma görüntüsünü kazanma girişimleri olmadı. Hele gruplararası kavgalardan, çatışmalardan eser dahi görülmedi. Tören, kalabalığıyla ve o kalabalığın düzenliliği, vakarı ve kararlılığıyla görkemli ve etkileyiciydi. Ve bu disiplin ve düzenlilikte, hiç kuşkusuz, Türkiye İşçi Partisi belirleyici rolü oynadı.

Böyle uyumlu ve disiplinli bir eylem birliği emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin her somut belirtisinde kendini göstermelidir. Bunu gösterebilmesi için de bir sürekliliğe; süreklilik için de, asgari bir örgütlülüğe kavuşmalıdır. Faşizmi durdurabilmek, geriletebilmek için örgütlü, disiplinli kitlesele mücadele şarttır. Silahlı bireysel terör hareketlerini reddetmek, her tür mücadeleyi reddetmek değildir. Toplumun geleceği, giderek keskinleşen sınıf mücadelesindeki sınıfsal güç oranlarına bağlıdır. İşçi sınıfı, emekçi kitleler, ilerici, demokratik güçler politik ağırlıklarını ve etkinliklerini duyurmak durumundadırlar. "Faşizme karşı omuz omuza", "Faşizme geçit yok", "Faşizmi yeneceğiz" sloganlarının geçerlilik kazanması, faşist tırmanışın durdurulma ve geriletebilmesi için bu örgütlü kitlesele ağırlık ve etkinlik

duyurulmalıdır. Her hal ve şartta, her tür özveri göze alınarak demokratik hak ve özgürlükler sonuna kadar savunulmalı, her tür baskıya her tür demokratik yöntemle sonuna kadar direnilmelidir. Küçük bir örnek: Serdar Alten'in cenazesinin niha yet morgdan alınıp Maltepe'ye getirilebilmesi, tomsonlu jandarmalarla kuşatıldığı zaman bile gerilemeyen böyle bir kararlılığın ve direncin sonucu olmuştur.

Demokrasi sınavının başarılı verilmesinin ikincil yükümlüsü hükümettir. Hükümet bir yandan kitlelerin demokratik özgürlüklerini kısıtlama, ekonomik-sosyal bunalımın faturasını kitlelere ödetme doğrultusundaki iç ve dış baskılara karşı direnmek, bir yandan da terörizmi kontrol altına almak, geriletmek durumundadır. Hükümetin yerinde kalıp kalmıyacağını belirleyecek güçler iç ve dış sermaye sınıfları, çevreleri ve bunların araç olarak kullandıkları güçlerdir. "Anarşi" diye adlandırılan terörizmin kaynağında da bu sınıfsal güçler olduğundan terörizm, hükümetin geleceği için belirleyici neden olmayacaktır. Terörizm, onu doğurtan güçlerce, istediklerinde, iktidar veya rejim değişikliği için bahane olarak kullanılacaktır. Hükümet, bu bahaneyi onu kullanmak isteyenlerin elinden alıp, hem kendi varlığını, hem de savunur görüldüğü "demokratik rejimi" koruyabilmek için en azından terörizmin tırmanışını durdurmak, onu geriletmek göreviyle karşı karşıyadır. Kitlelerin desteğini hepten yitirmemek, politik bir boşlukta kalmamak için de, buna zorunludur. Bu ise, terörizmin üstüne gitmek, kaynağına inmekle olur. Hükümetin bunu yaptığı söylenemez. Son zamanlarda bir kıpırtı görülmekle beraber terörizmin üstüne gidilmiş, kaynağına inilmiş değildir. Gidememenin ve inememenin nedeni, sadece, Başbakanın sık sık ileri sürdüğü durum ve koşullar değildir. Bir cesaretsizlik de vardır. Terörizmin kaynağındaki güçlerle başa çıkmayı hükümet göze alamıyor gibidir.

Bu cesaret gösterilmelidir. Duruma açık teşhis konulmalı ve gereken yapılmalıdır. Oysa hükümet sağ ile solu sürekli dengelemek kaygısı içinde, yapabileceklerini bile yapmaktan geri durmaktadır. "Sağ terörizme de, sol terörizme de karşıyız". Tamam. Ama bugün Türkiye'de sağ terörizmin büyük boyutlara ulaşarak, bu kısıtlı demokratik rejimi bile ortadan kaldırma, hükümeti alaşağı etme, tam boy açık faşizmi gerçekleştirme doğrultusundaki artan tehdidi vardır. Bu noktada hükümet gereken kararlılığa, girişime sahip değil.

Hükümet, terörizmin üstüne gitmek, kaynağına inebilmek için istihbarat, iz sürme ve bunların sonuç, bulgu ve delillerini birleştirme çalışmalarından ve sanıkları koruyan kaynakların üstüne gitme girişimlerinden çok, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanacağı kuşkusunu güçlendiren yeni yasal hükümler ve önlemler getirme çabasıdadır. "Anarşi" konusunda bunca sorun çözüm beklerken, bir cenaze namazının hangi camide kılınacağı iki gün süreyle bir hükümet sorunu olabilmektedir. Demokrasi sınavı, hükümet düzeyinde kötü not olarak verilmektedir.

*

Son günlerde, DİSK ile TÜRK-İŞ arasındaki yakınlaşma; faşizme karşı, demokrasiden yana işbirliği yapabilme görüşmeleri bu çizdiğimiz çerçeve içinde değerlendirilmelidir. İşçi sınıfının sendikal hareketinin birliği temel ilkedir. Bu hareket demokratik, ilerici yönüyle tek bir sendikal örgüt içinde toplanmıyor ise, veya henüz toplanmış değilse, faşizme karşı direnilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin

savunulması gereği noktasında birleşen sendikal örgütler bu gereği yaşamda gerçekleştirip somutlaştırabilmek için temasa geçerler, güç ve işbirliği yollarını ararlar. Bulurlarsa, uygulamaya geçerler. Bu doğaldır, hatta zorunludur.

Bu açıdan DİSK-TÜRK-İŞ ilişkileri ve faşizme karşı işbirliği etme girişimleri olumludur. Ama konu bu kadarla bırakılamaz. Bu çok genel çerçeve içinde, iki sendikal örgüt arasındaki ilişkilerin içeriği, ortak mücadelesinin somut hedefleri ve biçimleri ne olacaktır? Bu noktaların açıklığa kavuşturulması gerek.

Şimdiye kadar iki sendikal örgüt yetkililerinin sözünü ettikleri, anarşiye karşı girişimlerinde hükümeti desteklemektir. Bu çok yuvarlak bir söz. Hangi girişimler? Sorun, temelinde, “anarşi” değil, faşizm tehdididir. Faşizme, buna ilişkin olarak terörizme karşı önlemler diye demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, demokratik güçleri bastıran öneriler getirilebilir, girişimlerde bulunulabilir. Az önce, hükümette böyle bir eğilim konusundaki kaygılarımızı belirttim. Büyük sermaye ve yanlısı sağcı güçler, terörizmi öne sürerek “güçlü devlet” gereğini, “devletin, otoritesini göstermesini” durmadan ileri sürmekte, bu gerekçeyle, demokrasimizin üzerinde zaten var olan kapağı daha da sıkı bastırmak istemektedirler. Hükümetin “anarşiyi önleme”, “asayiş sağlama” anlayış ve uygulamaları bu “güçlü devlet” yanlılarının isteklerine uygun düşmektedir. Bunun için hükümeti girişimlerinde desteklemek değil, ona karşı çıkmak gerekebilir. İki sendikal örgütün yetkilileri “anarşi” değil, faşizme direnme, demokrasiyi savunma konusunu “hükümeti destekleme” çerçevesinden daha geniş bir çerçeve içinde görüp ele almalı, tutumlarını, eylem çizgilerini ona göre saptamalıdır.

Bu noktada akla, bu yakınlaşma ile kim kimin çizgisine kaymaktadır sorusu geliyor. Şimdiki görünüm, DİSK’in TÜRK-İŞ’e doğru gerilediğidir. Sorunun, “Hükümeti anarşiye karşı girişimlerinde destekleme” diye biçimlendirilme ve sınırlandırılması bile böyle bir gerilemenin belirtilerindedir.

Faşizme direnme, demokrasiyi savunma sorunu, sınıfsal-kitlesele örgütlü politik hareket sorundur. Faşizm ve faşizan hareketler iç ve dış büyük sermaye sınıflarının doğurduğu, körüklediği, desteklediği hareketlerdir; sınıfsaldır, politiktir. Faşizmin ve faşizan turmanın panzehiri de sınıfsaldır ve politiktir; işçi sınıfının ve öncülüğünü ettiği emekçi kitlelerin, demokratik güçlerin örgütlü birleşik hareketidir, mücadelesidir. Bu hareket politik özünü ortak mücadeleye katılanların her birinin politik anlayışından değil, işçi sınıfının politik hareketinden alır. İşçi sınıfı politik anlayışını ve tutumunu sendikaları aracılığıyla değil, kendi bağımsız partisi aracılığıyla dile getirir. Bu nedenle, emperyalizme ve faşizme direnişte, demokrasiyi savunmada etkin, kalıcı sonuçlar alabilmek için işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinin bütünselliğini sağlamak temel şarttır. Bunu tamamlayıcı olarak da tüm anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin ve kitlelerin işçi sınıfının politik hareketiyle birlikte, örgütlü birleşik güce dönüşmesi gerekir. Bu bütünlüğün henüz sağlanmadığı bugünkü koşullarda, iki sendikal örgüt faşizme direnme (sadece anarşiye değil), demokrasiyi savunma sorununu hiç değilse bu genişlik içinde koyup çözüm arama yoluna giderlerse yapacakları iş ve eylem birliği olumlu sonuçlar verebilir.